

Datum
2020-09-24
Vår referens
Lotta Herz
Utredningssekreterare
lotta.herz@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Utbildningsdepartementet - En annan möjlighet till särskilt stöd - Reglering av kommunala resursskolor (SOU:2020:42) GRF-2020-25106

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har gett grundskolenämnden i uppdrag att yttra sig över en remiss från Utbildningsdepartementet avseende betänkandet En annan möjlighet till särskilt stöd (SOU 2020:42). Utredningen lägger bland annat fram förslag som tydliggör kommunernas möjlighet att inrätta resursskolor. Grundskoleförvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag, däribland att kommunala resursskolor ska regleras i skollagen. Grundskoleförvaltningen anser dock att förhållandet mellan beslut om placering i resursskola och bestämmelserna om särskilt stöd kan förtydligas. Grundskoleförvaltningen tillstyrker utredningens förslag om förbättrat stöd vid tillämpningen av tilläggsbelopp, förslag om förbättrad statistik om resursskolor, samt förslag om förlängning av undantaget från krav på lärarbehörighet i bland annat grundsärskolan.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar det Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- En annan möjlighet till särskilt stöd - Reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42)
- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 201009 Remiss från Utbildningsdepartementet - En annan möjlighet till särskilt stöd - Reglering av kommunala resursskolor
- Förslag till yttrande GRNAU 201009 Remiss från Utbildningsdepartementet - En annan möjlighet till särskilt stöd - Reglering av kommunala resursskolor

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2020-10-09
Grundskolenämnden 2020-10-20

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsen har gett grundskolenämnden i uppdrag att yttra sig över en remiss från Utbildningsdepartementet avseende betänkandet En annan möjlighet till särskilt stöd – reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42). Utredningen fokuserar i huvudsak på hur elever kan få bättre stödinsatser kopplade till lärmiljö och grupptillhörighet. Utredningen är ett delbetänkande av Utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven. Utredningen har haft i uppdrag att kartlägga användningen särskild undervisningsgrupp och undersöka om dagens resursskolor möter de behov som finns, redovisa åtgärder som kan stärka dagens resursskolor samt lämna förslag som stärker och förenklar arbetet med stödinsatser kopplade till elevers grupptillhörighet.

Grundskoleförvaltningens synpunkter

Förslag om reglering av kommunala resursskolor

Genom en dom från Högsta förvaltningsdomstolen (HDF) är det numera klarlagt att kommuner får inrätta och driva egna resursskolor för elever i behov av särskilt stöd. Mot bakgrund av detta klarläggande finns behov, enligt utredningens uppfattning, av att i lag reglera kommunala resursskolor. Utredningens uppfattning är att en reglering och klarläggande av vissa underliggande frågor kan tydliggöra och stärka kommunernas arbete med befintliga och framtida resursskolor, samt tillförsäkrar elever och vårdnadshavare en rättssäker hantering.

Grundskoleförvaltningen tillstyrker utredningens förslag om att kommunala resursskolor ska regleras i skollagen. Grundskoleförvaltningen anser att det är positivt att reglerna gällande resursskolor tydliggörs men delar bedömningen att det är viktigt att lagstiftningen är så öppen och allmän som möjligt och att inrättandet av resursskolor inte är ett tvång.

Grundskoleförvaltningen anser att det kan förtydligas ytterligare hur relationen mellan bestämmelserna om särskilt stöd, åtgärdsprogram och resursskolor ska se ut. Utredningen framför att placering i en kommunal resursskola främst ska ses som en organisatorisk lösning och ett placeringsbeslut, inte en åtgärd enligt bestämmelserna om särskilt stöd. Det anges att placeringsbeslutet inte formellt ska anses ha något samband med en elevs åtgärdsprogram, och att det inte ska gå att indirekt angripa ett beslut om placering i resursskola genom att överklaga elevens åtgärdsprogram. Samtidigt är det tydligt att placering i resursskola endast kan komma ifråga om elevens behov av särskilt stöd har utretts och åtgärdsprogram upprättats, samt att det ska ses som ett alternativ till placering i särskild undervisningsgrupp. Det uppstår därmed frågetecken kring hur placering i resursskola ska behandlas i en elevs åtgärdsprogram, och hur placeringen ska förstås i relation till bestämmelserna om särskilt stöd.

Hur resursskolor samspelar med bestämmelserna om särskilt stöd kan även förtydligas gällande det föreslagna kravet på samtycke från vårdnadshavarna vid placering i resursskola. Att vårdnadshavarna samtycker till en ny skolplacering är visserligen en rimlig utgångspunkt, men placering vid resursskola är samtidigt direkt och uttryckligen kopplat till en elevs behov av särskilt stöd. Placering i särskild undervisningsgrupp kräver däremot inte samtycke, även om medgivande från och dialog med vårdnadshavare alltid självklart bör eftersträvas. De olika förhållningssätten gällande vårdnadshavarnas samtycke till resursskola och särskild undervisningsgrupp, trots att de baseras på samma överväganden om elevs behov av stöd, väcker frågetecken hur resursskolor ska karaktäriseras och förstås jämnt mot bestämmelserna om särskilt stöd. Att vårdnadshavare när som helst ska kunna avbryta en placering i kommunal resursskola skulle även kunna leda till negativa konsekvenser för elever i de fall då

vårdnadshavare av olika skäl inte delar bedömningen av en elevs behov av särskilt stöd.

Förbättrat stöd vid tillämpningen av tilläggsbelopp och förbättrad statistik om resursskolor

Utredningen har inom sitt uppdrag även sett över bestämmelserna kring fristående resursskolor och dess finansiering, framförallt gällande hanteringen av tilläggsbelopp för elever med extraordinära stödinsatser. Utredningen lägger fram förslag på att Statens skolverk i samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten ska ges i uppdrag att ta fram stöd för tillämpningen av bestämmelserna om tilläggsbelopp. Detta i syfte att få en mer likvärdig tillämpning över landet och i viss utsträckning minska den administrativa bördan för iblandade parter. Förslag läggs även fram att statistik om resursskolor bör samlas in. Utredningen föreslår att uppgift om huruvida en skola är en resursskola ska bli obligatorisk att lämna till Statens skolverk, både för fristående och kommunala huvudmän.

Grundskoleförvaltningen tillstyrker utredningens förslag att Statens skolverk ska, i samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten, ges i uppdrag att ta fram stöd för tillämpningen av bestämmelserna om tilläggsbelopp. Grundskoleförvaltningen anser att det är positivt att tydligare stöd utarbetas, vilket kan bidra till att underlätta handläggning av ansökningar om tilläggsbelopp. Grundskolenämnden tillstyrker även utredningens förslag gällande insamling av statistik kring resursskolor.

Förslag om förlängning av undantaget från krav på behörighet

Utredningen för fram förslag på att undantaget från krav på legitimation och behörighet för att få bedriva undervisning och besluta om betyg i grundsärskola, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna bör förlängas till utgången av juni år 2028. Grundskolenämnden tillstyrker utredningens förslag.

Konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

I enighet med den så kallade finansieringsprincipen bör kostnaden för nya uppgifter som läggs på kommunerna finansieras av staten. Grundskoleförvaltningen instämmer emellertid i utredningens bedömning att förslagen inte bör innebära några merkostnader för kommunerna. Grundskoleförvaltningen har därmed inget att erinra i denna del.

Ansvariga

Helena Plantin Enhetschef

Anette Enhav Avdelningschef

Anders Malmquist Förvaltningschef